

he fet a l'art. *Taravil*.

¹ Descartem com fantàstica la idea que aquest *tàrmena* pogués resultar d'una alteració morisca del cat. ant. *entràmenes* 'entranyes' (DECat III, 395a5 ss.), transposat *tra* > *tar* per arabisme. I inconcebible somiar estendre-ho a l'etim. del NL *Tàrbena*, amb semàntica impossible, i nom assegurat en aquesta forma per una vintena de textos medievals des del moment de la Conquesta.

Tarcó, V. T. (misc. ar.)

TARERAC

Municipi del Conflent, al sector N. de la comarca en contacte amb el Fenollet, a la vall de la *ribera de Tarerac*, afluent de la Tet. Des de mitjans S. x fins a la fi de l'*ancien régime* depenia del monestir de Sant Miquel de Cuixà.

DOC. ANT. 845: *villa Tarasago* (Baluze, CVIII, Cui-xà, 10); 950: *valle Teresago* (Abadal, *Eixalada*, 177); 958: *villa Tarasago* (Ponsich, *Rep. Top.*, 124); 968: *Villam Taresagii* (Abadal, *o. c.*, 198); 1009: *v. Taresago*; 1011: *eccl. Taresagi*; 1026: *Tarasago*; 1267: *villarium de Tarasacho* (Ponsich, 124); 1292: *Arnaldi de Tarairac*, *Arn. de Teresaco* (Alart, *InvLC*, s. v.); 1347: *eccl. de Teresacho*; 1358: *Teresach* (Ponsich, 124); 1359: *loch de Tesarach* (CoDoACA XII, 123); 1364: *Teresach* (Alart, *InvLC*, s. v.); 1395: *Tereçac*, *Ter(e)rach*; 1435: *Teresacho* (Ponsich, 124); 1428: *Matheu Tesarach* (CCandi, *Misc. Hist. Cat.* II, 228); 1628, 1632: *Tararach*; 1750: *Tarerach* (Ponsich, 124).

Segons aquesta documentació les formes primàries eren *Taras-*, *Teres-*, *Tares-*; la forma *Taser-/Tesser-* (a. 1359) (metàtesi?) podria resultar també de *Tarair-* (1292), amb *-r-r-* per rotacisme o assimilació que va resultar d'ella. Les tres variants vocàliques *Taras-/Teras-*, *Tes-* i *Tarar-/Terar-* semblen haver alternat fins als finals del S. xv, abans que s'establís aquesta darrera.

ETIM. El sufix *-ACUM*, de pertinença, suposa una base en un NP: *Aebischer* (*Et. de Top. Cat.*, 158) pensa que pugui provenir de *TARACIACUM o *TARRACIACUM, derivat del gentilici *TARACIUS* (Schulze, 97, 373) o *TARRACIUS* (Schulze, 373), tot notant, però, que aquests noms no semblen haver servit per formar altres NLL en la resta de França, i nosaltres podem dir, tampoc a Catalunya. En tot cas, deixant a part *TARACIUS*, impossible per raons fonètiques, ens cal rebutjar també *TARACIUS* car *-CI-* havia de donar una sorda *-ç-*, però la grafia constant amb *-s-* indica més aviat una [z] sonora, i alhora apunta a una base en *-s-* o *-sĭ-*.

D'altra banda, com que en Schulze sembla configurar-se una família amb *Ter-*, junt amb *Terentius* (Skok, § 315), *-eredius*, *-eressius*, *-erinius*, *Terius* (p. 278), i com sigui que així també hi va el NP f. cristiana *Teresa*, i atesa la freqüència de la variant *Teresago* (ja 950), ens inclinem a veure-hi una base *TERASIUS o *TERESIUS. J. G.

Taret, V. T. (misc. ar.)

TÀREU, TARAU, TARRAU

Tàreu és una vall afl. dr. de la Ribera de Cerbi, ja molt a prop de la frontera, te. d'Unarre (pall.) (xx, 183, 184; *E.T.C.*, 171, 199).

Font de *Tarau*, a l'alta Ribagorça, a l'obaga del te. d'Espés d'Amunt (xix, 120, 123).

Com observo en *E.T.C.* (35, 68), essent noms de la zona de fort substrat bascoide, s'apleguen naturalment amb els nombrosos en *-eu* formats amb la postposició basca *-BE* 'sota de'; però com que *T-* no era inicial euskèrica, s'ha de sospitar que surti de *ATA-* amb la *A-* confosa amb preposició com en *Tavascan*, *Taüll*, *Taüja* etc. Imaginariem *AT-HÀRRI-BE* 'dessota la roca de la portella, o del port', si no fos que ho entrebanca la *-r-* simple i la terminació del 2n. en *á* accentuada. Deu haver-hi, però, molt de cert en aquesta hipòtesi perquè tinc nota de *Tarrau* com cognom arrelat a Esterri d'Àneu i tant *Tareu* com el cognom podrien ser variants antigues d'un nom igual; d'altra banda *-au* del cognom coincideix amb el nom de la font ribagorçana; potser una divergència depèn de l'altra, i en *Tàreu* la *-r-* simple es deuria a algun factor pertorbador: potser contaminació de l'element pre-romà *ARA*, que és comú a *Àreu*, *Araós* i rius *Ara* i *Aragón*.

¹⁵

²⁰ *Targa*, V. *Tàrrega* (s. v. *Tarragona*)

LA TARGA

Partida de Carlet (xxxI, 180.11), segurament arabisme, de l'arrel *trq* 'batre, obrir camí' (cf. *RMa*, 139), d'on ve també *tariq* 'camí' i el nom del general *Taric*, conqueridor d'Espanya. D'aquí el participi actiu femení *tàriqa* 'la que obre pas, que obre camí': participis que en vulgar es pronunciaven emmudint la *i*.

Targarona, V. *Targasona*

TARGASONA

Poble de l'Alta Cerdanya, 6 k. al Nord de Llivia, al peu dels boscos de Font-Romeu.

PRON.: *tərgəzónə*, oït en el poble mateix, en l'enq. de 1959 (xxIII, 100-102); i constatat igual, sempre amb *-z-* (*s* sonora), el 1935, en una dotzena de pobles de la Cerdanya central (Alp, Llivia, Bolvir etc.), i el 1959 a tots els pobles de l'Alta Cerdanya.

MENCIONS ANT. 839, Acta C. SdUrg.: «--- parrochiae --- Angustringa, Targasona, Egadde, Hodello- ---» (id. en el Capbreu i còpia S. XII) (ed. Pujol, n.º 167); 1035: «villa Targasona» (Alart, *Priv.*, 32); 1163, butlla del papa Alexandre III per a S. M. de Canigó: «--- Esna, Eguad, Targuesona, Eddorres, Araó, Taltorta ---» (*MarcaH.*, 1335.44f.); 1173, en una